

Paradigmeskiftet fra den gamle til den nye pagt

Et paradigme er defineret således i Nudansk Ordbog: et sæt af arbejdsmetoder og antagelser som på et givet tidspunkt er anerkendt som grundlæggende inden for et videnskabeligt område, og som præger forskningen inden for dette.

I Bibelsk forstand udgør Det Gamle Testamente og Det Nye Testamente hver sit paradigme. Der er en række grundlæggende antagelser, mønstre og love, som gælder i den gamle pagt. Grundloven i GT er Moseloven og kernen er De ti Bud. Det Ny Testamente udgør et anderledes paradigme. Det er nogle andre grundlæggende antagelser, mønstre og love, der gælder i den nye pagt. Grundloven i NT er ikke Moseloven eller De ti Bud, men Kærlighedsloven. Dette paradigmeskifte fra den gamle pagt til den nye pagt var det uhyre vanskeligt for jøderne på Jesu tid at forstå eller acceptere. De fleste foretrak ”den gamle vin”, for den kendte de.

Paulus’ møde med Jesus på vejen til Damaskus blev for ham et paradigmeskift. Alle hans vante forestillinger lå i grus. Han troede han tjente Gud ved at forfølge de kristne. Paulus beskriver sit personlige paradigmeskift i Fil 3:1-11. Det var en revolution i hans liv. Peters oplevelse i ApG 10 blev en del af hans personlige paradigmeskift.

For mange kristne er dette paradigmeskift udvisket. De står med det ene ben i den gamle pagt og det andet i den nye pagt. De ser ikke den fundamentale forskel mellem disse to pagter og at det er skæbnesvangert at forsøge at sidde mellem to stole eller stå med et ben i hver lejr.

En grund til at mange kristne har svært ved at forstå dette paradigmeskift er, at de misforstår Bibelens inspiration som om HELE Skriften var tænkt som en rettesnor for ALLE tider. Meget af Bibelen er historiebeskrivelse. Vi har set, at Guds frelsesplan udviklede sig gennem historien i de syv pagter, og hvordan vi nu lever i den sidste og syvende pagt. De grundlæggende ting, som gjaldt i den gamle pagt, gælder ikke nødvendigvis i den nye pagt.

Nogle af de grundlæggende ting i det gamle paradigme var: Gud valgte en jordisk nation, israelitterne, for at demonstrere sin karakter og magt over for verden. Han gav dette jordiske folk et konkret stykke jord med konkrete, materielle velsignelser, konkrete fysiske ofringer og et Tempel bygget af sten. Kerneloven, De Ti Bud, blev skrevet på stentavler. Folk forbandt Guds nærvær med det inderste rum i Templet.

Nogle af de grundlæggende ting i den nye pagt er: Gud udvalgte fra alle verdens nationer et åndeligt folk til at leve midt iblandt verdens mennesker. Gud gav dem ikke et konkret land, hvor de skulle samles. Deres sande hjem er i Himlen. De får åndelige velsignelser og foretager åndelige ofringer. De udgør selv et åndeligt Tempel, hvor Gud bor ikke på et bestemt geografisk sted, men i disse menneskers hjerter. Kernelove i den nye pagt er ikke skrevet på stentavler eller papir, men på menneskehjerter ved Helligånden. Dog er der stadig et historisk fundament: nemlig Jesus Kristus og hans ord.

Den katolske kirke lærer, at Guds nåde og vore gode gerninger virker sammen til frelse og til helliggørelse. Den lutherske lære siger, at Guds nåde alene er nødvendig for frelsen, men Loven – De Ti Bud – er nødvendig for helliggørelsen. I luthersk lære prædiker man først loven og derefter nåden uden at tænke på, at hverken Jesus, Paulus eller andre i det Ny Testamente gjorde det. Man lærer også, at det frustrerede menneske i Romerne 7 er den normale kristne. (Det kommer vi tilbage til senere). Ny Testamente lærer, at Guds nåde og Helligåndens virke er tilstrækkeligt for såvel frelse som helliggørelse.

Forskellen mellem livet under den gamle pagt og i den nye:

Gamle pagt	Nye pagt	Henvisning
Bringer død	Bringer liv	2 Kor 3:6-18, Rom 5:20-21
Dom og fordømmelse	Retfærdiggørelse og tilgivelse	Rom 8:1 2 Kor 3:9
Liv under forbandelse	Frikøbt fra forbandelse	Gal 3:10, 13-25
Skyde skylden på andre og sig selv	Tilgivelse, forsoning	Ap. G. 13:38-39, 2 Kor 2:5-11, Ef 4:31-32, Jak 5:15, Matt 5:24; 18:21-35, 2 Kor 5:18-19
Fokuserer på synden	Fokuserer på Jesu retfærdighed	Matt 6:33; Gal 3:19, Rom 5:20-21
Var i kraft for en tid	Varer evigt fra Jesu tid	2 Kor 3:11, Gal. 3:23
Forsvindende herlighed	Voksende herlighed	2 Kor 3:7-8,11,13,18
Slaveri	Frihed	2 Kor 3:16-17, Gal 4:21-5:1
Krav om perfektionisme	Rum for fejltagelser	Gal 3,10; 6:1, 1 Johs 1:8-9
Bygger på regler	Bygger på relationer	2 Kor 6:18, Rom 8:15-17, Gal 4:6, 1 Tess 2:7-11
Forlanger opfyldelse af loven	Formaner til at have tro	Gal 4:31
Mange bud at følge	Ét kærlighedsprincip	Rom 13:8-10
Ydre kontrol, følge regler	Indre kontrol, følge Helligånd	Kol 3:23, 2 Kor 3:6, 18b

Den gamle pagt er karakteriseret ved **lovens virke, hævn, fordømmelse og nederlag**.

Den nye pagt er karakteriseret ved **Helligåndens virke, tilgivelse, forsoning og sejr**.

Det er også interessant at se på paradigmeforskellen ud fra perspektivet om **motivation og dagligliv som kristen**:

- Forskel i **motivation: pligt** contra **kærlighed**
- Forskel i **strategi og magt: trusler og straf** contra **opmuntring og bedrøvelse**
- Forskel i **kraft: menneskelig** contra **åndelig**
- Forskel i **følelser: elendighed** contra **glæde**
- Forskel i **sejr: besejret af** det onde og **omstændighederne** contra **sejr over** det onde og **omstændighederne** ved Åndens kraft